

ЗАКОН ЗА ПРАВНА ЗАШТИТА НА УСЛУГИТЕ КОИ СЕ ЗАСНОВААТ НА, ИЛИ ОПФАКААТ, УСЛОВЕН ПРИСТАП

Службен весник на РМ, бр. 127 од 09.10.2008 година

Член 1 Предмет на уредување

Со овој закон се уредува правната заштита на услугите кои се засноваат на, или опфаќаат, условен пристап и мерките за спречување на можноста за употреба на недозволени направи кои овозможуваат пристап до услугите со условен пристап.

Член 2 Цел на Законот

Целта на овој закон е да се обезбеди:

- заштита на давателите на заштитени услуги,
- правна заштита на заштитената услуга со условен пристап и
- заштита од примена и користење на недозволени направи за условен пристап.

Член 3 Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Заштитена услуга** е која било од следниве услуги, во случај кога се обезбедува со надоместок и врз основа на условен пристап, и тоа:

- услуга од радиодифузна дејност која е емитување и пренос на радио и/или телевизиски програмски сервиси независно од техничките средства за пренесување, во кодиран или некодирани облик, наменети за прием од страна на јавноста и

- услуги од информатичко општество кои се услуги што се обезбедуваат со надоместок на далечина, преку електронски средства и на лично барање на примателот на услугата при што на далечина значи дека услугата се обезбедува, без истовремено присуство на две страни, преку електронски средства значи дека услугата се испраќа од почетната/изворната точка и се добива до крајната дестинација преку електронска опрема за процесирање (вклучително и дигитална компресија) и чување на податоци и се испраќа, пренесува и добива во целост преку кабел, радиобранови, оптички средства или други електромагнетни средства, на лично барање на примателот на услугата значи дека услугите се обезбедуваат преку пренос на податоци на лично барање. Услугите на информатичкото општество содржат особено продажба на производи и услуги, услуги за пристап до информации или огласи преку интернет и пристап до услугите на јавна комуникациска мрежа, пренос на податоци и чување на податоците на примателот во јавната комуникациска мрежа;

2. **Давател на услугите** е физичко или правно лице што ги обезбедува заштитените услуги;

3. **Условен пристап** е секоја техничка мерка и/или договор со кој пристапот до заштитената услуга на разбирлив начин е направен условен, согласно со претходно склучен индивидуален договор;

4. **Направа за условен пристап** е секоја опрема или софтвер развиен или приспособен да дозволува на разбирлив начин пристап до заштитените услуги;

5. **Сродна услуга** е инсталирање, одржување или замена на направите за условен пристап, како и обезбедување услуги на комерцијална комуникација (реклами, промоција, огласување) во однос на овие услуги или на заштитените услуги и

6. **Недозволена направа за условен пристап** е секоја опрема или софтвер, што се изработени или приспособени да овозможуваат пристап до заштитените услуги на разбирлив начин, без овластување на давателот на услугите.

Член 4

Забрани на недозволени активности

На територијата на Република Македонија се забрануваат следниве активности:

- 1) производство, увоз, дистрибуција, продажба, изнајмување или поседување на недозволени направи за условен пристап за комерцијални цели;
- 2) инсталирање, одржување или замена на недозволена направа за условен пристап за комерцијални цели и
- 3) употреба на комерцијална комуникација за промовирање на недозволени направи за условен пристап (реклами, огласување и слично).

Член 5

Надзор

(1) Надзор над спроведувањето на овој закон врши Министерството за економија, во согласност со надлежностите утврдени со овој и друг закон.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон кои се однесуваат на направите за условен пристап, врши Државниот пазарен инспекторат, преку државните пазарни инспектори (во натамошниот текст: инспектори), во согласност со надлежностите утврдени во Законот за пазарна инспекција и овој закон.

(3) Државниот пазарен инспекторат при вршење на инспекција соработува со органите и институциите надлежни за работите од областа на електронските комуникации.

Член 6

Управни мерки

(1) Ако инспекторот при вршење на надзорот утврди повреда на одредбите од членот 4 на овој закон носи решение за забрана на вршење на дејност со времетраење од 30 дена и ќе преземе мерки за запечатување на просторијата, објектот и/или одземање на недозволената направа за условен пристап со која е сторена повредата.

(2) Ако инспекторот при вршење на надзорот утврди повреда на одредбите од членот 4 точки 1 и 3 на овој закон ќе донесе решение за забрана на активностите кои се вршат во спротивност со одредбите на овој закон, за период додека не бидат отстранети утврдените неправилности.

(3) Незадоволната странка против решението од ставовите (1) и (2) на овој член може да изјави жалба до министерот за економија во рок од 15 дена.

(4) Ако инспекторот при вршење на надзорот утврди дека е сторен прекршок утврден со овој закон, ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд.

Член 7

Тужба заради повреда на правата за условен пристап

1) Давателот на услугите кои се засноваат на, или опфаќаат, условен пристап чии права за заштита се нарушени со забранетите активности од членот 4 на овој закон, може со тужба кај надлежниот суд да бара:

- на сторителот на повредата да му се забранат натамошните дејствија на повреда,

- да му се наложи на сторителот на повредата да ги отстрани последиците од забранетите активности, или да ги уништи или соодветно да ги оневозможи недозволените направи за условен пристап, ако последиците од забранетите активности не е возможно да се отстранат на друг начин,

- поништување на огласите наменети за поттикнување на продажбата или употребата на недозволената направа за условен пристап и

- наплата на обештетување за предизвиканата штета, или исплата за своите заштитени услуги во висина двојно поголема од висината на трошоците направени за услугата.

2) Сторителот на повредата е одговорен за предизвиканата штета според општите правила за надоместок на штетата, освен ако со овој закон поинаку не е уредено.

Член 8 Времена мерка

(1) Судот може да изрече временна мерка ако се исполнети следниве услови:

- предлагачот е давател на услугата според членот 3 од овој закон,

- давателот на услугите предложи докази врз основа на кои судот ќе утврди дека неговото право е повредено или дека повредата е можна и

- давателот на услугите предлага изрекување на времени мерки во рок од три месеца од моментот на дознавањето за евентуалната повреда.

(2) Судот може со времената мерка:

- да ги забрани заканувачките повреди или продолжувањето на веќе започнатите повреди, како и

- за време на судската постапка да ја одземе, да ја исклучи од промет и да ја чува направата (опремата) со која се повредени правата на заштита на услугата со условен пристап според овој закон.

3) Судот може да донесе временна мерка и без сослушување на спротивната страна, ако постои основано сомнение дека подоцна заштитата не ќе може да се изврши. Судот задолжително ја известува спротивната страна за изречената временна мерка и притоа му одредува рок на предлагачот во кој треба да покрене тужба според членот 10 од овој закон. Рокот за поднесување на тужба почнува да тече од денот на врачувањето на решението за временна мерка на сторителот и не смее да биде подолг од 30 дена.

4) На постапката за изрекување на временна мерка се применуваат прописите за присилно извршување и заштита, освен ако со овој закон поинаку не е предвидено.

Член 9 Прекршочни одредби

(1) Глоба во износ од 5.000 до 6.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице за прекршок доколку врши:

- производство, увоз, дистрибуција, продажба, изнајмување или поседување недозволените направи за условен пристап за комерцијални цели (член 4 точка 1),

- инсталирање, одржување или замена на недозволена направа за условен пристап за комерцијални цели (член 4 точка 2) и

- употреба на комерцијална комуникација за промовирање на недозволените направи за условен пристап (реклами, огласување и слично) (член 4 точка 3).

(2) Покрај глобата од ставот (1) на овој член, на правното лице и на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење дејност од една до три години.

(3) Глоба во износ од 2.000 до 3.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(4) Покрај глобата од ставот (3) на овој член, на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност во траење од една до три години.

(5) За прекршокот од ставот (1) на овој член, на правното лице ќе му се изрече и прекршочна мерка одземање на предметите (недозволена направа за условен пристап) со кој е сторен прекршокот.

(6) Глоба во износ од 1.000 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(7) Покрај глобата од ставот (6) на овој член, на физичкото лице ќе му се и изрече прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност во траење од една до три години.

(8) За прекршоците од ставот (6) на овој член, на физичкото лице ќе му се изрече и прекршочна мерка одземање на предметите (недозволена направа за условен пристап) со кои е сторен прекршокот.

Член 10

Прекршочна постапка

За прекршоците пропишани во членот 9 од овој закон прекршочна постапка води надлежен суд.

Член 11

Порамнување

(1) Државниот пазарен инспекторат е должен да му предложи на сторителот на прекршокот постапка за порамнување, пред да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) Постапката за порамнување се води согласно со Законот за прекршоците.

Член 12

Завршна одредба

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".